

3.4.3. Plānotie pretplūdu aizsardzības inženiertehniskie pasākumi

Pēc 1979.gada pavasara paliem toreizējā Jelgavas pilsētas vadība izlēma risināt jautājumu par pilsētas aizsardzību pret applūšanu.

1980. gadā Latvijas Valsts Meliorācijas projektēšanas institūta speciālistu grupa veica Jelgavas pilsētas teritorijas izpēti, aprēķināja palu līmeņa iespējamās atzīmes un izstrādāja pilsētas aizsardzības pretplūdu shēmu.

Tajā tika paredzēts aizsargāt pilsētu no paliem, uzbūvējot aizsargdambjus, ierīkojot 8 sūkņu stacijas lietus un kušanas ūdeņu pārsūkņēšanai upēs. Tajā skaitā aizsargdambi gar Svētes upi, pieslēdzot tā vienu galu Dobeles šosejai, bet otru – dzelzceļa Jelgava-Tukums uzbērumam. Kalnciema ceļa posmu no Rīgas ielas līdz Lecavas upes tiltam var uzskatīt par aizsargdambi pilsētas Lielupes labā krasta daļai līdz Rīgas ielai.

Līdz šim veicot pretplūdu pasākumus, lai novērstu palu ūdeņu ieplūšanu teritorijā, Kalnciema ceļa caurtekas nosprostoja no Lielupes puses. Tuvākajā laikā neizbūvējot ūdens līmeņa regulēšanas ierīces, tiek apdraudēta teritorijas izmantošana un apbūve.

Pilsētas ziemeļu daļu no plūdiem daļēji var pasargāt lidlauka aizsargdambis, bet tā kā Driksas un Svētes galos nav izbūvēti dambji starp pilsētas teritoriju un upēm, dambis neveic savas funkcijas pilsētas teritorijas aizsardzībai pret plūdiem.

1983.gadā Latvijas valsts meliorācijas projektēšanas institūts uzsāka Jelgavas pilsētas Lielupes labā krasta aizsargdambja posmā no dzelzceļa līnijas līdz Rīgas ielai projektēšanu.

Saskaņā ar minēto projektu 1987.gadā tika uzsākta aizsargdambja būvniecība (dambis fiksēts topogrāfiskās uzmērīšanas materiālos). Projektētā dambja augstuma atzīme bija +5,10 m, un tas bija paredzēts 114 ha lielas teritorijas aizsardzībai no applūšanas.

Uzsākot defekātu (cukura ražošanas atkritumi) kraujlaukuma būvniecību, agrāk izbūvētā aizsargdambja daļa tika norakta.

1998. gadā tika izstrādāts projekts defekātu kraujlaukuma paplašināšanai un teritorijas labiekārtošanai Peldu ielas rajonā, kurā kraujlaukuma virsmas atzīme pēc augsnes izlīdzināšanas virs defekāta slāņa bija plānota +4,80 m, kas reizē nodrošinātu teritorijas pasargāšanu no plūdiem.

Līdz ar AS “Jelgavas Cukurfabrika” darbības pārtraukšanu, netika pabeigta defekāta laukumu izveidošana līdz plānotai virsmas atzīmei +4,80.

Šobrīd teritoriju Lielupes krastā (platība ~ 30 ha) virsmas atzīmes ir robežās no 0,88 līdz 5,4 (pie Cukurfabrikas uzbūrtajiem biešu kraujlaukumiem). Šo teritoriju tālāka izmantošana un iekļaušana apkārtējā pilsētvidē ir realizējama tikai apbrīvojot tās no defekāta slāņa (vietām norokot pat 4 un vairāk metrus virsējā slāņa) un atrisīnot pretplūdu pasākumus – atjaunojot aizsargdambi posmā no dzelzceļa līnijas līdz Rīgas ielai.

Teritorija, kurā atradās dambis un kur plānota tā atjaunošana, ir pašvaldības īpašums.

Jelgavas rietumu daļā notiek intensīva individuālā apbūve. Šīs teritorija atrodas Svētes upes tuvumā un tās ir pakļautas applūšanas draudiem pavasara palos un

vasaras-rudens plūdus. Šo problēmu vēl sāpīgāku padara fakts, ka vaļējie grāvji un nosusināšanas sistēmas ilgu laiku nav koptas, tās ir aizaugušas, līdz ar to tās neveic savas funkcijas. Tā rezultātā Svētes plūdu ūdeņi pēcplūdu periodā ļoti lēni aizplūst prom, vai pat neizplūst vispār, jo intensīvās būvniecības rezultātā vietām drenāžas sistēmas ir pilnībā iznīcinātas.

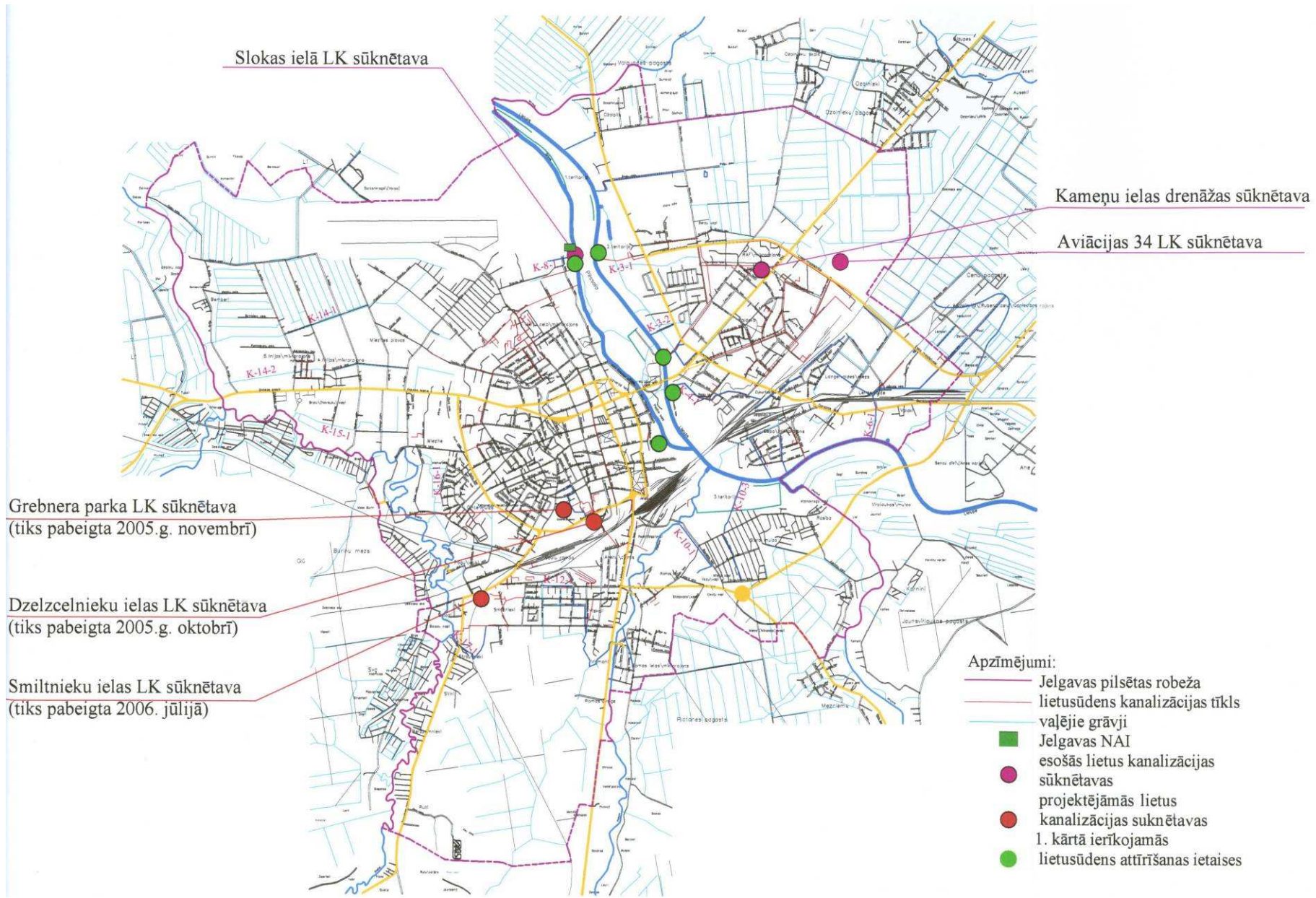
Šobrīd Jelgavas pašvaldība ir noteikusi pretplūdu pasākumus par vienu no prioritātēm un uzsākusi darbu šīs jomas sakārtošanai, t.sk. piesaistot dažādus finansējumu avotus. Šo pasākumu realizācija ir iekļauta JELGAVAS PILSĒTAS INTEGRĒTAS ATTĪSTĪBAS PROGRAMMĀ 2007. – 2013. GADAM (skat. 3.4.1.tabulu) .

Plānotie pretplūdu un virsūdeņu novadīšanas pasākumi

3.4.1. tabula

Nr.p.k	Projekta nosaukums	Projekta plānotie rezultātīvie rādītāji	Atbildīgais	Sadarbības partneri
1	2	3	4	5
1.	Jelgavas pilsētas pretplūdu perspektīvā plāna izstrāde	sastādīts komplekss Jelgavas pilsētas lietus kanalizācijas un pretplūdu būvju ierīkošanas plāns, vienlaicīgi atrisinot arī Svētes lejasteces un Veciecavas upes plūdu riska ietekmes novēršanu uz Jelgavas pilsētu	Pilsētsaimn iecība	
2.	Lielupes gultnes topogrāfiskā un hidrogrāfiskā izpēte	izstrādāts izpētes materiāls, kas nepieciešams tālākai plūdu risku novēršanas un samazināšanas jautājumu risināšanai	Pilsētsaimn iecība	
3.	Aizsargdambja atjaunošana Jelgavā starp Rīgas ielas un dzelzceļa tiltiem (pie Cukurfabrikas)	izstrādāts un realizēts projekts, lai nodrošinātu plānoto teritorijas attīstību un Cukurfabrikas teritorijas sakārtošanu, pretplūdu aizsardzību	Pilsētsaimn iecība, APP	
4. Aizsargdambja būvniecība Jelgavā gar Svētes upi posmā no Miezītes ceļa līdz 6.līnijai				
4.1	Tehniskā projekta sagatavošana	izstrādāts aizsargdambja tehniskais projekts	Pilsētsaimn iecība	
4.2	Svētes upes aizsargdambja būvniecība posmā no Miezītes ceļa līdz 6. Līnijai	izbūvēts aizsargdambis, kas novērš applūšanas draudus teritorijām no Miezītes ceļa līdz 6. Līnijai 5 km garumā	Pilsētsaimn iecība	

5. Jelgavas pilsētas lietus ūdens kanalizācijas sistēmas rekonstrukcija un attīrīšanas iekārtu izveide vides stāvokļa uzlabošanai				
1	2	3	4	5
5.1	Lietusūdens integrētās vadības sistēmas izveide Lielupes baseina pilsētās	izstrādāti – TEP ilgtspējīgas lietus kanalizācijas un attīrīšanas iekārtu sistēmas izveidei Jelgavā, rekomendācijas noteikumiem jaunu apdzīvotu rajonu un industriālo teritoriju attīstīšanai Jelgavā, izdoti informatīvie materiāli	Pilsētsaimn iecība	Šauļu, Jūrmalas, Bauskas pašvaldības
5.2	Lietusūdens kanalizācijas sistēmas izveide (2)	izpētes rezultātā fiksēto problēmu novēršana	Pilsētsaimn iecība	Šauļu, Jūrmalas, Bauskas pašvaldības
6.	Kalnciema ceļa caurteku rekonstrukcija un sūkņu staciju izbūve Jelgavas pilsētā	veikta caurteku rekonstrukcijas pamatojuma izstrāde, lai ierīkotu līmeņa regulēšanas ierīces, sūkņu staciju un nodrošinātu Kalnciema ceļa funkcionēšanu kā pretplūdu dambim	Pilsētsaimn iecība	
7.	Esošo lietus ūdens kolektoru (Jāņa, Jēkaba, Miķelsona, Raiņa, Driksas, Cukurfabrikas, Garozas ielas un Savienības ielas) rekonstrukcija un sūkņu staciju pārbūve Jelgavas pilsētā	noteikts kolektoru rekonstrukcijas pamatojums, veikti hidroloģiskie aprēķini balstīti uz jaunāko hidrometrisko novērojumu datiem un pamatota kolektoru rekonstrukcijas nepieciešamība un rekonstrukcija, nodrošināta pilsētas centra teritorijas pretplūdu aizsardzība	Pilsētsaimn iecība	
8. Pilsētas apbūves teritoriju virsūdeņu novadīšanas grāvju sistēmas sakārtošana				
8.1	Druvienas ielas virsūdeņu novadīšana	sakārtots virsūdeņu novadīšanas grāvis 0,3 km	Pilsētsaimn iecība	
8.2	Akāciju ielas virsūdeņu novadīšana	sakārtots virsūdeņu novadīšanas grāvis 0,2 km	Pilsētsaimn iecība	
8.3	Smilšu ielas rajona virsūdeņu novadīšana	sakārtots virsūdeņu novadīšanas grāvis 0,2 km	Pilsētsaimn iecība	
8.4	Druvu un Ievu ielas grāvju rekonstrukcija	sakārtots virsūdeņu novadīšanas grāvis 0,25 km	Pilsētsaimn iecība	
8.5	Kalnciema ceļa grāvju rekonstrukcija	sakārtots virsūdeņu novadīšanas grāvis 2,5 km	Pilsētsaimn iecība	
8.6	Ābeļu, Jēkaba, Dārza ielas grāvju rekonstrukcija	sakārtots virsūdeņu novadīšanas grāvis 0,4 km	Pilsētsaimn iecība	
8.7	Vīksnas ielas virsūdeņu novadīšana	sakārtots virsūdeņu novadīšanas grāvis	Pilsētsaimn iecība	
8.8	Pārslu ielas un Augstkalnes ielas virsūdeņu novadīšana	sakārtots virsūdeņu novadīšanas grāvis 0,25 km	Pilsētsaimn iecība	

3.4.5. attēls Jelgavas pilsētas perspektīvo lietus kanalizācijas sūknētavu un attīrīšanas iekārtu pārskata plāns